

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžz/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200821
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1013200821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Ing. X. P., R., právne zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, Klincová 35, 821 08 Bratislava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Návrhom z 26. apríla 2013 označeným ako Žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy postúpeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/113/2013 zo dňa 3. mája 2013 a doručeným spolu so spisom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 20. mája 2013, sa navrhovateľ domáhal, aby konajúci súd uložil Sociálnej poisťovni, ústredie, bez zbytočného odkladu po vyhlásení rozhodnutia povinnosť vyplácať žalobcovi starobný dôchodok priznaný rozhodnutím č. XXX XXX XXXX vo výške 56,13 € mesačne a obnoviť predošlý stav výplatom starobného dôchodku spätne vo výške 392,91 € a súčasne, aby navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 392,91 €.

V odôvodnení návrhu navrhovateľ uviedol, že rozhodnutím XXX XXX XXXX X zo dňa 7. septembra 2012 odporca v zmysle ustanovenia §112 ods. 2 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. v platnom znení navrhovateľovi odňal od 14. septembra 2012 starobný dôchodok bez opory v platnej právnej úprave. Proti rozhodnutiu XXX XXX XXXX X. zo dňa 7. septembra 2012 podal navrhovateľ dňa 10. októbra 2012 odvolanie na súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej v texte rozhodnutia iba „najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný na konanie o tomto návrhu (§ 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), preskúmal jeho náležitosti a s prihliadnutím na dôvody uvádzané navrhovateľom vyhodnotil otázku splnenia podmienok konania (§ 103 v spoj. s § 250v ods. 8 a § 246c ods. 1 O.s.p.) a bez nariadenia pojednávania dospel k názoru, že konanie o uplatnenom návrhu je nutné zastaviť, nakoľko takémuto návrhu súdnu ochranu nemožno poskytnúť.

Predovšetkým najvyšší súd skúmal svoju právomoc vo veci konať, čo v zmysle zásady legality (čl. 2

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) patrí medzi základné podmienky konania, keďže existenciu procesných podmienok konania musí skúmať ex officio, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 2 O.s.p. orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah; v prípade zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je to orgán, ktorý tento zbor riadi, alebo ktorému je taký zbor podriadený.

Podľa § 250v ods. 8 O.s.p. sa na konanie podľa tejto hlavy použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Citované zákonné ustanovenia taxatívne vymedzujú právomoc najvyššieho súdu v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Túto právomoc najvyššieho súdu nie je možné rozšíriť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojej predchádzajúcej judikatúre (napríklad uznesenie sp.zn. 5Sžz/5/2009 z 9. marca 2010) konštatoval, že pod pojmom nezákonný zásah je nutné chápať iba takú činnosť orgánu verejnej správy (štátnej moci), ktorá má svoj nepochybný základ vo vykonávaní vrchnostenských oprávnení na základe predpisov správneho práva bez vydania rozhodnutia.

V obdobnom duchu najvyšší súd judikoval (napríklad uznesenie sp.zn. 1Sžr/134/2011 z 10. júla 2011), že s prihliadnutím na systematický výklad zákona (výklad vykonaný s dôrazom na zatriedenie právnych noriem do štruktúry právneho predpisu a právneho odvetvia s využitím interných ako aj medziodvetvových väzieb na pochopenie zámyslu zákonodarcu) zákonodarca prostriedky súdnej ochrany v správnom súdnictve (5. časť Občianskeho súdneho poriadku) rozčlenil až na sedem odlišných typov. V tomto členení sa základný dôraz kladie na ochranu jednotlivca pred nezákonným rozhodnutím podľa 2. hlavy, a ostatné konania sú zosumarizované do skupiny „ius specialis“ (najmä pripustením subsidiárneho pôsobenia 2. hlavy prostredníctvom ustanovení § 250l ods. 2, § 250t ods. 8, či už uvedené ustanovenie § 250v ods. 8 O.s.p.).

Z týchto dôvodov aplikácia jednotlivých špeciálnych úprav (najmä obsiahnutých v 3. až 5. hlave) prichádza do úvahy iba vtedy, ak nie je možné aplikovať rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa 2. hlavy, tzn. za účelom eliminácie súbežne aplikovaných dvoch alebo viacerých súdnych prieskumov hore uvedenými odlišnými typmi súdnej ochrany na to isté správne konanie, ktoré by skôr či neskôr viedli k vytvoreniu vzájomných prekážok litispendencie (§ 83 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p.), resp. res iudicatae.

Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy sa zakladá na nezastupiteľnej skutočnosti, že ukrátenie osoby na jej právach a právom chránených záujmoch nie je zapríčinené rozhodnutím orgánu verejnej správy, ktoré v prípade tvrdeného zásahu musí logicky absentovať, ale toto ukrátenie je vyvolané konaním úradnej osoby orgánu verejnej správy (v prípade ozbrojených síl, ozbrojených alebo verejných zborov procesnú zodpovednosť za toto konanie nesie riadiaci orgán [§ 250v ods. 2 záver O.s.p.]), a toto konanie musí vykazovať nezákonné prvky.

Z uvedeného je nesporné, že právomoc najvyššieho súdu na rozhodnutie o ochrane pred tvrdeným nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v tomto prípade nie je daná, keďže zásah orgánu verejnej správy obmedzujúci výplatu starobného dôchodku navrhovateľa v prejednávanej veci vychádza z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 7. septembra 2012, č. k. XXX XXX XXXX X, na základe ktorého bol navrhovateľovi s účinnosťou od 14. septembra 2012 odňatý starobný dôchodok. V súlade s poučením a zákonom podal právny zástupca navrhovateľa 10. októbra 2012 opravný prostriedok - odvolanie v súlade s ustanovením § 250l a nasl. O. s. p. Navyše výplata dávky, ktorá bola odňatá po zistení, že bola priznaná neprávom, sa podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila, teda zastavenie výplaty nie je podmienené právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bola dávka odňatá.

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. platí, že ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 244 ods. 5 veta prvá O.s.p. súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným

zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov.

V súvislosti s uvedeným najvyšší súd tiež dáva do pozornosti aj zásadu prezumpcie správnosti aktov verejnej správy (štátnej moci v zmysle čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy), podľa ktorej sa predpokladá správnosť každého aktu verejnej správy až do okamihu vyslovenia opaku oprávneným orgánom.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd vyhodnotil návrh podaný navrhovateľom ako návrh požadujúci neprípustný súdny prieskum. Vzhľadom na uvedené názory najvyšší súd bol povinný postupom podľa § 104 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 244 ods. 5 veta prvá O.s.p. konanie o tomto návrhu zastaviť.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania, nakoľko konanie bolo zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.